

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра етики, естетики та культурології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. декана
філософського факультету
Комаха Л.Г.

«__» _____ 201_року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО СВІТУ

для студентів

галузь знань **0201 Культура**
спеціальність **6.020101 Культурологія**
освітній рівень **Бакалавр**
освітня програма **Культурологія**
вид дисципліни **вільний вибір**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	<u>2017/2018</u>
Семестр	У
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Рихліцька Оксана Дмитрівна, к.ф.н., доцент кафедри етики, естетики та культурології

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__
20__р.

(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2017

Розробники: Рихліцька Оксана Дмитрівна, кандидат філософських наук,
доцент кафедри етики, естетики та культурології;

Затверджено

«_____» _____ 20__ р.

Зав. кафедри етики, естетики та
культурології

_____ (Панченко В.І.)

Протокол № ____ від «_____» _____
20__ р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від «_____» _____ 2017 року №__

Голова науково-методичної комісії _____ (Маслікова І.І.)

«_____» _____ 20__ року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – забезпечення цілісного уявлення про феномен народного мистецтво світу, що дозволить студентам розуміти закономірності розвитку історико-художніх процесів та знання фактичних відомостей, взаємозв'язку, взаємообумовленості світового та вітчизняного народного мистецтва, ознайомитися з конкретними, прикладними аспектами його функціонування у сучасності та вільно орієнтуватися в різноманітних мистецьких практиках сьогодення

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** основні етапи розвитку української та світової культури; світові та культурно-цивілізаційні, художні процеси, а також методи культурологічних досліджень, методи філософії культури, естетики, соціології культури, ; основні естетико-мистецтвознавчі поняття та категорії.

2. **Вміти** збирати та інтерпретувати інформацію щодо аналізу народного мистецтва в сучасних культурних і художніх процесах та явищах культури; застосовувати основні терміни та класифікації народного мистецтва в аналізі сучасних різноманітних культурно-мистецьких практиках; виявляти особливості та роль професійного та народного мистецтва в світових культурно-мистецьких процесах сучасності;

володіти елементарними навичками наукового дослідження та інтегрованою інформацією щодо феномену народного мистецтва; розуміння історико-культурних закономірностей стосовно теоретичних та практичних питань культурно-мистецьких подій та явищ культурних регіонів в умовах глобалізації; використання іншомовних фахових естетико-мистецтвознавчих та культурологічних інформативних джерел.

3. Анотація навчальної дисципліни: спецкурс *«Народне мистецтво світу»* належить до переліку дисциплін вільного вибору студентів та викладається у У семестрі бакалаврату. Навчальна дисципліна узагальнює та систематизує уявлення про феномен народного мистецтва, функції, принципи класифікації народного мистецтва, складові народного мистецтва: фольклор і народні художні промисли. Визначається предмет, завдання, теоретичні основи, методології, основні напрямки та проблематика народного мистецтва світу. Знайомить студентів із основними видами народного мистецтва, ремесла та їх історичного і сучасного функціонування. Розглядаються співвідношення релігійного, сакрального і народного мистецтва та роль народного мистецтва у західній і східній культурах. З'ясовуються соціокультурні особливості наївного і примітивного мистецтва, приділяється увага проблемам народного мистецтва у контексті професійного і непрофесійного мистецтва. Послідовно розглядаються особливості розвитку та становлення народного мистецтва та його прояви в сучасних культурно-мистецьких та художніх практиках слов'янського та європейського регіонів, Сходу та Азії.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань про сучасні основи теоретичного осмислення народного мистецтва світу як складного соціокультурного феномену і знайомство з конкретними мистецькими практиками. В результаті навчання студенти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й засвоїти та використовувати ці знання у своїх самостійних дослідженнях культурно-мистецьких процесів, вмюючи надавати неупереджену експертну оцінку дослідженим явищам та феноменам культурно-мистецького життя сучасності.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	предмет, методи, теоретичні основи досліджень народного мистецтва світу в історії культури, культурології, мистецтвознавстві, художньо-мистецькій практиці	Лекція, самостійна робота	доповідь	6
1.2	принципи класифікації народного мистецтва, складові народного мистецтва: фольклор і народні художні промисли.	Семинар, самостійна робота	Усна доповідь	7
1.3	основні види народного мистецтва світу, їх історичне і сучасне функціонування	Лекція, самостійна робота	Письмова контрольна робота	7
1.4	роль народного мистецтва в соціокультурному житті західної і східної культури	Самостійна робота	презентація	7
1.5	традиції народного мистецтва у контексті професійного і непрофесійного мистецтва.	Семинар, самостійна робота	Усна доповідь, письмова контрольна робота	7
1.6	особливості народного мистецтва народів слов'янського, європейського регіонів, Сходу та Азії	Семинари, самостійна робота	Усні доповіді, презентація самостійного дослідження,	6
	Вміти:			
2.1	демонструвати знання спеціалізованої літератури культурологічних, естетико-мистецтвознавчих досліджень	Семинари, самостійна робота	Усні доповіді, презентація самостійного дослідження,	3
2.2	пояснювати різноманітність сучасних видів народного мистецтва народів світу, що впливає із специфіки взаємозв'язку релігійних, сакральних, світоглядних складових та їх сучасне функціонування	Семинар, Самостійна робота	Усні доповіді, презентація самостійного дослідження,	4
2.3	здійснювати дослідження особливих складових народного мистецтва: фольклору та народних художніх промислів.	Семинар, Самостійна робота	презентація самостійного дослідження, , письмова контрольна робота	4
2.4	здійснювати експертну оцінку щодо ролі народного мистецтва в культурі сучасності	Семинар, Самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного	5

			дослідження,	
2.5	виявляти особливості народного мистецтва, спільність та відмінність професійного та народного мистецтва в контексті сучасних практик	Семінари, Самостійна робота	Усні доповіді, дискусії,	4
2.6	готувати дослідження щодо відмінностей народного, професійного та самодіяльного мистецтва в конкретних художніх практиках сучасності	Самостійна робота	Текст досліджень (проектна робота в PDF)	8
	комунікація:			
3.1	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої культурологічної літератури в підготовці до семінарських занять та написання самостійних робіт;	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді,	5
3.2	презентувати результати проведених досліджень та самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій;	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження,	7
3.3	вести дискусії стосовно питань ролі народного мистецтва в світових культурно-цивілізаційних та художніх процесах	Семінари	Дискусії	5
	автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу із культуро-мистецтвознавчих досліджень, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження,	5
4.2	аналізувати та вирішувати комплексні завдання, пов'язані із особливостями основних тенденцій народного мистецтва у формуванні та становленні сучасних художніх практик світу	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження	5
4.3	нести відповідальність за достовірність проведених досліджень щодо збалансованої культурної політики щодо захисту та відродження народного мистецтва	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

Результати навчання дисципліни					
Програмні результати навчання	.1	.2	.1	.1	.2

7. Структура курсу: у курсі передбачено 2 змістових частини. Заняття проводяться у вигляді лекцій, семінарів, з використання інтерактивних методів навчання. Завершується дисципліна заліком.

Перша частина курсу присвячена розгляду народного мистецтва як соціокультурного феномену (предмет, завдання, основні напрямки та принципи класифікації народного мистецтва народів світу слов'янського та європейського регіону)

Друга частина курсу присвячена розгляду особливостей розвитку народного мистецтва у культурі Сходу та Азії, культурному та естетико-мистецтвознавчому аналізу видів народного мистецтва, а також спадкоємності традиції та новації в мистецтві народів світу. Роль народного мистецтва в сучасному соціокультурному просторі

8. Схема формування оцінки:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (**знання 1.1 – 1.6**), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (**вміння 2.1-2.6**); (**комунікація 3.1-3.3**); (**автономність та відповідальність 4.1-4.3**), що складає 60% загальної оцінки.

Критерії оцінювання:

1. Усна відповідь:

5 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу.

4 бали - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але має місце недостатня аргументація в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності.

3 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу. Має у відповіді суттєві неточності.

2. Доповнення / дискусія:

2 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми.

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію.

4. Контрольна робота :

2 бали (за одне питання) – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставлених питань, посилається на обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність у викладенні тексту модульної роботи.

1- бал (за одне питання) – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Відсутня самостійність у викладенні відповідей на поставленні питання.

7. Проектна робота :

20 балів – представлений індивідуальний фрагмент проекту щодо обґрунтування проблеми відродження та ролі народного мистецтва має: чітку та послідовну структуру викладу; чітко означені історичні витоки різних видів народного мистецтва, особливості, стилізація, прогнозовано художню, естетичну, культурологічну, мистецтвознавчу, соціальну роль народного мистецтва в сучасних художніх практиках.

12 балів - представлений індивідуальний фрагмент проекту щодо обґрунтування проблеми відродження та ролі народного мистецтва не має чітко визначеної аргументації; відзначається еkleктичністю суджень, позбавлених теоретичного підґрунтя, щодо видів народного мистецтва, його регіональних особливостей та стилізації, не відповідає вище зазначеним вимогам.

1. Самостійна робота, підсумкова письмова робота:

20-16 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження / письмової роботи

15-11 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження / письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності

10-6 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності

5-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх двох частин та виконання самостійних робіт

8.2 Організація оцінювання:

Види робіт		Семестрова кількість балів	
		Min – 48 бали	Max – 80 балів
Усна відповідь ¹	До теми: 2,3,4,5,6,7,8 протягом семестру	«3» x 6 = 18	«5» x 6 = 30
Доповнення, участь в дискусіях	До теми: 2,3,4,5,6,7,8 протягом семестру	«1» x 6 = 6	«2» x 6 = 12

Самостійна індивідуальна робота ²	Дослідження та виконання проектних робіт присвячених народному мистецтву (презентація отриманих результатів) До теми 1,2,3 наприкінці жовтня	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
	Аналіз-есе на тему досліджень видів народного мистецтва (на основі екскурсії в Національний центр народної культури Музей Івана Гончара та Музей народного декоративно-прикладного мистецтва) До теми 4-8 Наприкінці листопада	«12» x 1 = 12	«18» x 1 = 18
Підсумкова контрольна робота		«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20

¹ у разі відсутності студента на семінарському занятті, розглянуті на семінарі питання відпрацьовуються у письмовій формі. Загальна кількість балів за аудиторну роботу складає 30% від семестрової кількості балів

² Максимальна кількість балів за конспекти першоджерел в даній навчальній дисципліні не може бути більше, ніж 10% від семестрової кількості балів, тобто не більше, ніж 8 балів

³ Загальна кількість балів за самостійну індивідуальну роботу складає 50% від семестрової кількості балів, тобто мін. – 24 бали, максимум – 40 балів

Підсумкове оцінювання у формі заліку: підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів), яка визначається як сума (проста або зважена) балів за систематичну роботу впродовж семестру. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру. Таким чином, підсумкова оцінка складається із суми семестрової кількості балів та підсумкової контрольної роботи

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) / залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	48	12	60
Максимум	80	20	100

Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
Частина 1. Народне мистецтво: слов'янський і європейський регіони				
1	Тема 1. Предмет народного мистецтва та його особливості	4	2	5
2	Тема 2. Народне мистецтво слов'янського культурного регіону	4	4	3
3	Тема 3. Народне мистецтво західноєвропейського культурного регіону	6	4	4
4	<i>Дослідження та виконання проектних робіт присвячених народному мистецтву</i>			7
Частина 2. Народне мистецтво народів Сходу та Азії				
5	Тема 4. Народне мистецтво ісламського світу	4	4	7
6	Тема 5. Особливості народного мистецтва Індії	2	4	6
7	Тема 6. Традиції та новації народного мистецтва Китаю	4	4	6
8	Тема 7. Народне мистецтво Японії	4	4	6
9	Тема 8. Народне мистецтво Південно – Східної Азії	2	2	6
10	Індивідуальна самостійна робота: Аналіз-есе на тему досліджень видів народного мистецтва			8
11	Підсумкова контрольна робота			2
	ВСЬОГО	30	30	60

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій - **30 год.**

Семінари - **30 год.**

Самостійна робота - **60 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна: (Базова)

1. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво: навч. посіб. / Є. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М.Є.Станкевич. – Львів: Світ, 1993. – 272 с.
2. Мистецтво і етнос. Культурологічний аспект. — К., 1991.
3. Боньковська С. М. Ковальство на Україні (XIX – початок XX ст.) / Софія Михайлівна Боньковська. – К.: Наук. думка, 1991. – 109 с.
4. Бутник-Сіверський Б. С. Українське радянське народне мистецтво / Борис Степанович Бутник-Сіверський. – К.: Наук. думка, 1996. – 224 с.
5. Веремійчик І. Традиційні знаряддя праці, промисли і ремесла на Волині: навч.посіб. [для студентів, учнів та вчителів] / Іван Веремійчик. – Луцьк, Волинський державний університет імені Лесі Українки, 2005. – 255 с.
6. Ганжа П. Таємниці українського рукомесла / Петро Ганжа. – К.: Мистецтво, 1996. 192 с.
7. Ганна Собачко Шостак: Мистецький альбом / авт.-упоряд. Є.І. Шевченко, О.І.Шестакова – К.: Народні джерела, 2008. – 168 с.
8. Історія українського мистецтва: видання в 6 т. / [наук. редкол.: М. П. Бажан та ін.]. К.: Жовтень, 1966. Т.1. – 1966. – 455 с.; Т.2. – 1967 – 471с.; Т.3. – 1968. – 439 с.; Т.4., книга перша – 1969. – 363 с.; Т.4., книга друга – 1970. – 435 с.; Т.5. – 1967. – 479 с.; Т.6. – 1968. – 451с.
9. Мистецтво, фольклор та етнографія слов'янського народу. — К., 1993.
10. Митці України: Енциклопедичний довідник. — К., 1992.

Додаткова:

1. Від ремесла до творчості: Збірник / Упорядник Ю.Г. Легенький. – К.: Час, 1990. 152 с., 16 арк. І
2. Голод І. В. Міське ремесло Західної України XVI-XVIII століть / Ігор Васильович Голод. – Львів: ЛАМ, 1994. – 136 с.
3. Голубець О. Львівська кераміка / Орест Голубець. – К.: Наукова думка, 1991 –
4. Киндж Дж. Китай, которий потряс мир. – М.: АСТ Москва, 2008. – 351 с.
5. Гурська А. С. Мова та графіка українського орнаменту: навч.-метод. посіб. / А. С. Гурська. – К.: Альтернативи, 2003. – 144с.
6. Данченко О. Народні майстри / О. Данченко. – К.: Рад. шк., 1982. – 128 с.
7. Історія українського мистецтва: видання в 6 т. / [наук. редкол.: М. П. Бажан та ін.]. К.: Жовтень, 1966. Т.1. – 1966. – 455 с.; Т.2. – 1967 – 471с.; Т.3. – 1968. – 439 с.; Т.4., книга перша – 1969. – 363 с.; Т.4., книга друга – 1970. – 435 с.; Т.5. – 1967. – 479 с.; Т.6. – 1968. – 451с.
8. Кара-Васильєва Т. В. Творці дивосвіту / Т. В. Кара-Васильєва – К.: Радянська школа, 1984. – 175 с.
9. Кара-Васильєва Т. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю» / Т. Кара-Васильєва, З.Чегусова. – К.: Либідь, 2005. – 280с
10. Кириченко А.М. Український народний декоративний розпис: навч. посіб. [для студ. пед. навч. закладів, учителів обр. мист.-ва] / А. М. Кириченко. – К.: Знання-Прес, 2006. – 228 с.
11. Клід І. Диво писанкове: історія та технологія українського писанкарства / ІринаКлід. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2006. – 63 с.
12. Манько В. Українська народна писанка / Віра Манько. – Львів: Свічадо, 2001. 48 с.
13. Музеї народного мистецтва та національна культура: збірник наукових праць за ред. д-ра мист. М.Селівачова. – К.: Златограф, 2006. – 268 с.,іл..
14. Найден О. Українська народна іграшка: Історія. Семантика. Образна своєрідність. Функціональні особливості / Олександр Найден. – К.: АртЕк, 1999. – 256 с.
15. 100 років колекції Державного музею українського народного декоративного мистецтва: збірник наукових праць / Відп. ред.. М.Селівачов. – К.: АртЕк, 2002. –

248 с.

16. Селівачов М. Лексикон української орнаментики / Михайло Селівачов – К.: Ред. вісника «АНТ», 2005. – 399 с.
17. Словник українського сакрального мистецтва / [М. Станкевич, С.Боньковська, Р. Василик, Л. Герус, Р. Забашта, Р. Захарчук-Чугай, І.Зіньків, М. Моздир, В. Тарас, О. Шпак] – Л.: Афіша, 2006. – 286 с.
18. Соломченко О. Г. Писанка українських Карпат / Олексій Григорович Соломченко. Ужгород: Карпати, 2004. – 240 с.
19. Станкевич М. Українські витинанки / Михайло Станкевич – К.: Наукова думка, 1986. – 124 с.
20. Стогнота Л. Народне мистецтво України на межі тисячоліть / Л. Стогнота, Л.Орел. К.: Автоексперт, 2007. – 248 с. 23
21. Тищенко О. Історія декоративно-прикладного мистецтва України (XII–XVIII ст..). Навч. посіб. [для студ. вузів мистецтв і культури]. – К.: Либідь, 1992. – 192 с.
22. Ткаченко В. Українське писанкарство кінця XIX - XX ст. / В.Ткаченко; Нац. іст.-етногр. заповідник «Переяслав» - К.: Міленіум, 2006. – 78 с.
23. Українська народна іграшка: Каталог / [упоряд. Л. В. Гладун, Г. А. Пржегода, Е. Е. Орро; вступ. стаття О. Найдена]. – К.: Вид. дім «Стилос», 2006. – 48 с.
24. Ганжа П. Таємниці українського рукомесла / Петро Ганжа. – К.: Мистецтво, 1996.– 192 с.